

***Aphelenchoides ritzemabosi* (Schwartz) Steiner**
Węgorek chryzantemowiec

Plamy ograniczone żyłkami na liściach
złocienia

Liście gloksynii (skrętnika) zasychające w wyniku porażenia przez
nicień

***Aphelenchoides ritzemabosi* (Schwartz) Steiner**

Węgorek chryzantemowiec

Rośliny żywicielskie: Gatunek polifagiczny. W Polsce najczęściej notowany na złocieniu. Ponadto może uszkadzać inne rośliny ozdobne, truskawkę, czarną porzeczkę, agrest oraz chwasty i rośliny rosnące w stanie naturalnym.

Objawy występowania: Na roślinach ozdobnych objawy uszkodzeń mają postać różnego rodzaju zniekształceń liści i kwiatów oraz plam na liściach początkowo wyraźnie ograniczonych głównym nerwem, a potem rozszerzających się dalej. Mogą mieć one zabarwienie od żółto-zielonego do brązowego i układać się w formie mozaiki. Ponadto obserwuje się wypadanie części tkanek i powstawanie małych otworów, z czasem zasychanie i więdnięcie najpierw pojedynczych liści, począwszy od brzegów, a później całych roślin.

Na truskawce i poziomce objawy porażenia najlepiej widoczne są wiosną, słabiej na jesieni, zaś latem prawie całkowicie zanikają. Na tych roślinach wyróżnia się trzy typy uszkodzeń, które w części przypadków są efektem współdziałania nicieni z patogenami roślin (bakteriami, grzybami):

- karłowatość - częściowa lub całkowita redukcja blaszek liściowych; występowanie liści ze skróconymi, kruchymi ogonkami; brak zawiązywania się owoców lub tworzenie się owoców drobnych;
- sztyldatość – powstawanie z liści, kwiatostanów i wąsów tworów przypominających sztydła;
- kalafiorowatość – zagęszczenie się w środkowej części rozety skróconych i zgrubiałych organów roślinnych.

Biologia: Nicienie tego gatunku porażają wyłącznie nadziemne części roślin, do których przenikają z gleby. Na złocieniu i innych roślinach ozdobnych węgorek chryzantemowiec jest zwykle endopasożytem występującym wewnątrz blaszki liściowej, chociaż można go też spotkać w pąkach, gdzie zimuje. Na truskawce i poziomce jest on ektopasożytem występującym przede wszystkim w pąkach, na młodych nie rozwiniętych liściach, rzadziej na kwiatostanach i owocach. Rozwój jednego pokolenia szkodnika na złocieniu w naszych warunkach trwa 10-13 dni. Nicienie giną w glebie, przy braku żywiciela, zwykle po upływie około miesiąca, natomiast w zasuszonych resztkach roślinnych przeżywają około trzech miesięcy lub nawet dłużej.

Termin lustracji i pobieranie prób: Lustrację i pobieranie prób roślin ozdobnych należy przeprowadzać przez cały sezon wegetacyjny. Próby roślin truskawki pobiera się wiosną, w mniejszym stopniu na jesieni. Do analiz najlepiej pobierać rośliny z objawami porażenia, a w przypadku ich braku, jeśli jest konieczne przeprowadzenie badania laboratoryjnego – wybrane losowo. W przypadku roślin truskawki można pobierać do analizy same pąki, zaś ozdobnych – mogą wystarczyć tylko liście z objawami porażenia. Pobrany materiał roślinny należy odpowiednio zapakować i jak najszybciej przekazać do badań laboratoryjnych.